

Ersättningsrätt och insolvensrätt

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet tolv motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2014 om olika ersättnings-, insolvens- och utsökningsrättsliga frågor. Motionsyrkandena gäller obligatorisk hemförsäkring, personförsäkring, oberoende organ för bedömning av personskador, ersättning från Trafikverket till lokförare, ideellt skadestånd, ränta på skadestånd med anledning av brott, avhysning och särskild handräckning samt företagsrekonstruktion m.m.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns två reservationer och två särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Obligatorisk hemförsäkring	6
Personförsäkring	7
Oberoende organ för bedömning av personsador	9
Ersättning från Trafikverket till lokförare	12
Ideellt skadestånd	13
Ränta på skadestånd med anledning av brott	15
Avhysning och särskild handräckning	16
Företagsrekonstruktion m.m.	18
Reservationer	21
1. Avhysning och särskild handräckning, punkt 7 (M)	21
2. Avhysning och särskild handräckning, punkt 7 (SD)	22
Särskilda yttranden	23
1. Personförsäkring, punkt 2 (SD)	23
2. Företagsrekonstruktion m.m., punkt 8 (M, C, FP, KD)	23
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	24
Motioner från allmänna motionstiden 2014/15	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Obligatorisk hemförsäkring**

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:267 av Anders Hansson (M) och
2014/15:780 av Barbro Westerholm (FP).

2. **Personförsäkring**

Riksdagen avslår motion
2014/15:1008 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD).

3. **Oberoende organ för bedömning av personskador**

Riksdagen avslår motion
2014/15:2829 av Hillevi Larsson (S).

4. **Ersättning från Trafikverket till lokförare**

Riksdagen avslår motion
2014/15:1268 av Per Klarberg m.fl. (SD).

5. **Ideellt skadestånd**

Riksdagen avslår motion
2014/15:2865 av Fredrik Schulte (M) yrkande 1.

6. **Ränta på skadestånd med anledning av brott**

Riksdagen avslår motion
2014/15:2306 av Ulf Berg och Cecilia Magnusson (M).

7. **Avhysning och särskild handräckning**

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:292 av Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (M),
2014/15:1632 av Ulf Berg och Gunilla Nordgren (M) och
2014/15:2832 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

8. **Företagsrekonstruktion m.m.**

Riksdagen avslår motionerna
2014/15:544 av Anders Ahlgren och Helena Lindahl (C) och
2014/15:2983 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (M, C, FP, KD) yrkande 12.

Stockholm den 12 mars 2015

På civilutskottets vägnar

Johan Löfstrand

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Löfstrand (S), Ewa Thalén Finné (M), Hillevi Larsson (S), Jessika Roswall (M), Lars Eriksson (S), Roger Hedlund (SD), Carl-Oskar Bohlin (M), Eva Sonidsson (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Thomas Finnborg (M), Leif Nysmed (S), Mikael Eskilander (SD), Robert Hannah (FP), Nooshi Dadgostar (V), Johanna Haraldsson (S) och Annika Eclund (KD).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet tolv motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2014 om olika ersättnings-, insolvens- och utsökningsrättsliga frågor. Motionsyrkandena gäller obligatorisk hemförsäkring, personförsäkring, oberoende organ för bedömning av personsador, ersättning från Trafikverket till lokförare, ideellt skadestånd, ränta på skadestånd med anledning av brott, avhysning och särskild handräckning samt företagsrekonstruktion m.m.

Motionsförslagen finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Obligatorisk hemförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om obligatorisk hemförsäkring. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden.

Motionerna

I motion 2014/15:267 föreslår Anders Hansson (M) ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av möjligheten att införa en obligatorisk hemförsäkring för boende i flerfamiljshus.

Barbro Westerholm (FP) föreslår i motion 2014/15:780 ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda möjligheten att införa en obligatorisk hemförsäkringslösning som omfattar direkta, grundläggande skadehändelser som är kopplade till bostaden.

Bakgrund

En hemförsäkring är en kombinerad försäkring som normalt omfattar egendomsskydd, rättsskydd, överfallsskydd, ansvarsförsäkring (skadeståndsskydd) och reseskydd. En hemförsäkring kan tecknas individuellt eller som gruppförsäkring. I många fackförbundsmedlemskap ingår en kollektiv hemförsäkring. De flesta hem är försäkrade i Sverige. Branschorganisationen Svensk Försäkring uppger på sin webbplats att ca 95 procent av alla hushåll i Sverige har en hemförsäkring. Det finns dock ingen skyldighet att teckna en hemförsäkring. Ibland förekommer det emellertid att hyresvärdar ställer krav på hemförsäkring för att en hyresgäst ska få hyra en lägenhet. Vissa bostadsföretag erbjuder sina hyresgäster att teckna hemförsäkring som gruppförsäkring.

Tidigare behandling

Utskottet har behandlat motionsyrkanden om obligatorisk hemförsäkring vid ett flertal tillfällen, senast våren 2014 (bet 2013/14:CU14). Utskottet betonade då – med hänvisning till betänkande 2008/09:CU20 – vikten av att så många som möjligt har en hemförsäkring som skyddar mot oförutsedda utgifter för skador, t.ex. till följd av brand, läckage eller inbrott i bostaden. Trots att det är önskvärt att alla och envar har ett så pass bra ekonomiskt skydd som en hem- och reseförsäkring erbjuder ansåg utskottet att det inte borde införas något krav på obligatorisk hemförsäkring. I första hand måste det vara upp till var och en att själv avgöra om och i vilken utsträckning han eller hon vill skaffa sig försäkringsskydd i olika avseenden. Utskottet konstaterade att även bo-

stadsutskottet tidigare gjort liknande bedömningar när det gäller motionsyrkanden om obligatorisk hemförsäkring för boende (bet. 2001/02:BoU13 och 2004/05:BoU2). Därmed avstyrkte utskottet motionen. Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet står fast vid sin tidigare uppfattning och föreslår att motionsyrkandena avslås.

Personförsäkring

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om kontraherings- och informationsplikt vid tecknandet av personförsäkring. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför särskilt yttrande 1 (SD).

Motionen

I motion 2014/15:1008 hänvisar Jimmy Ståhl m.fl. (SD) till problemet att försäkringsbolag med hänvisning till tidigare sjukdomshistorik kan neka att höja försäkringsbeloppet i en sjukförsäkring för en försäkringstagare som t.ex. fått en löneförhöjning. I motionen anføres vidare att försäkringstagare bör få ett tydligt besked om ersättning vid tecknandet av försäkring så att de vet vilken ersättning de har rätt till. Ett tillkännagivande yrkas i enlighet med det ovan anförda.

Bakgrund

En personförsäkring ska anknyta till försäkringstagarens eller någon annans liv eller hälsa. Exempel på personförsäkringar är livförsäkring, olycksfallsförsäkring och sjukförsäkring.

Innan ett försäkringsbolag meddelar en individuell personförsäkring ska bolaget enligt 10 kap. 2 § försäkringsavtalslagen (2005:104) lämna information som på ett enkelt sätt återger det huvudsakliga innehållet i de försäkringsvillkor som kunden behöver ha kännedom om för att kunna bedöma kostnaden för och omfattningen av försäkringen (förköpsinformation). Viktiga begränsningar av försäkringsskyddet ska tydligt framgå. Enligt förarbetena till bestämmelsen är syftet bl.a. att kunden innan denne binder sig för en försäkring ska få klart för sig om det finns viktiga situationer som inte täcks av försäkringen, t.ex. om en sjukförsäkring inte gäller vid vissa sjukdomar (prop. 2003/04:150 s. 486–489). Enligt 10 kap. 4 § försäkringsavtalslagen är ett för-

säkringsbolag dessutom skyldigt att snarast efter avtalsslutet upplysa en försäkringstagare om försäkringsvillkorens innehåll och bl.a. framhålla villkor som kan utgöra en oväntad och väsentlig begränsning av försäkringsskyddet samt utfallande försäkringsbelopp eller de huvudsakliga principerna för hur beloppet beräknas (efterköpsinformation). Om försäkringsbolaget inte särskilt framhåller sådana villkor varken före eller efter avtalsslutet så får försäkringsbolaget sedan inte återoppta villkoren (11 kap. 9 § försäkringsavtalslagen).

Vid tecknande av personförsäkringar gäller som utgångspunkt s.k. kontraheringsplikt för försäkringsbolagen. Det följer av 11 kap. 1 § försäkringsavtalslagen att försäkringsbolag inte får vägra någon att teckna en ny personförsäkring som bolaget normalt tillhandahåller allmänheten, om det inte finns särskilda skäl för vägran med hänsyn till risken för framtida försäkringsfall, den avsedda försäkringens art eller någon annan omständighet. Ett avslag får inte grundas på att ett försäkringsfall har inträffat eller att den försäkrades hälsotillstånd har försämrats efter det att en ansökan har avsänts eller lämnats till försäkringsbolaget. Sådana försäkringsvillkor som beror av den försäkrades hälsotillstånd ska bestämmas på grundval av hälsotillståndet vid ansökan.

Kontraheringsplikten gäller även i den situationen att en försäkringstagare vill höja ett försäkringsbelopp, t.ex. i samband med en ny anställning med högre lön (11 kap. 3 § andra stycket försäkringsavtalslagen).

Om ett försäkringsbolag vägrar en försäkringstagare att teckna en försäkring, kan saken prövas av domstol (16 kap. 7 § försäkringsavtalslagen).

Pågående arbete

Regeringen har den 5 juni 2014 gett en särskild utredare i uppdrag att följa upp försäkringsbolagens tillämpning av kontraheringsplikten (dir. 2014:80). I uppdraget ingår bl.a. att kartlägga och analysera i vilken utsträckning det förekommer avslagsbeslut, förhöjda premier eller särskilda förbehåll och hur besluten och förbehållen normalt är utformade. Vidare ska utredaren granska om försäkringsbolagens riskbedömningar sker på individuell grund och om det finns anledning att befara att försäkringsbolagen över- eller misstolkar den hälsoinformation som inhämtas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2016.

Tidigare behandling

Ett motionsyrkande om kontraheringsplikt vid tecknandet av personförsäkringar behandlades senast av utskottet våren 2014 (bet. 2013/14:CU14). Utskottet konstaterade då att Justitiedepartementet enligt uppgift avsåg att ta initiativ till en uppföljning av kontraheringsplikten och fann mot den bakgrunden inte anledning att föreslå något initiativ från riksdagen med anledning av motionen. Riksdagen följde utskottet.

Utskottet har vidare gjort en övergripande inventering av försäkringsbolagens hantering av ansökningar om barnförsäkring och bolagens praxis vad gäl-

ler beslut om barnförsäkring. Inventeringen syftade till att ge utskottet underlag för beredning av riksdagsärenden i frågan och för eventuella synpunkter på inriktningen av regeringens aviserade uppföljning av försäkringsavtalslagen. Inventeringen avsåg således inte att ersätta regeringens planerade uppföljning. Resultatet av inventeringen publicerades i rapporten Kontraheringsplikt vid tecknandet av barnförsäkringar (2012/13:RFR6).

Utskottets ställningstagande

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att följa upp försäkringsbolagens tillämpning av kontraheringsplikten. Det pågående arbetet bör inte föregripas genom någon åtgärd från riksdagen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Oberoende organ för bedömning av personskador

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att inrätta ett oberoende organ för bedömning av personskador.

Motionen

Hillevi Larsson (S) anför i motion 2014/15:2829 att det finns stora brister vad gäller rättssäkerheten för personer som drabbas av t.ex. trafikskador. En orsak till problemet är att medicinska rådgivare arbetar på uppdrag av försäkringsbolagen och att rådgivarna kan göra sina bedömningar utan att träffa patienterna. För att säkerställa en opartisk och objektiv bedömning bör därför ett helt oberoende organ för bedömning av personskador inrättas. Ett tillkännagivande i enlighet med det ovan anförda yrkas.

Bakgrund

Inledning

Den som drabbas av en personskada kan beroende på omständigheterna ha rätt till ersättning ur t.ex. trafikförsäkringen, arbetsskadeförsäkringen eller patientförsäkringen. Ersättningsfrågor prövas i första hand normalt av ett försäkringsbolag eller Försäkringskassan. Dessa kan som underlag för prövningen i vissa fall använda yttranden som inhämtas från olika nämnder, t.ex. Trafikskadenämnden för trafikskador och Patientskadenämnden för vårdskador.

En enskild som inte är nöjd med ett beslut om ersättning kan väcka talan om ersättning i domstol. Även i sådana fall kan yttranden från nämnder på det aktuella området ligga till grund för avgörandet.

Särskilt om trafikskador

Den som skadas i en trafikolycka kan få ersättning ur det egna fordonets trafikförsäkring.

Enligt 6 § trafikförsäkringsförordningen (1976:359) ska samtliga försäkringsgivare som driver trafikförsäkringsverksamhet i Sverige tillsammans med Trafikförsäkringsföreningen upprätthålla och bekosta en skaderegleringsnämnd, vars reglemente godkänns av regeringen.

Trafikskadenämnden är den skaderegleringsnämnd som avses i förordningen. Enligt Trafikskadenämndens reglemente har nämnden till uppgift att verka för en enhetlig och skäligen personskadereglering inom trafikförsäkringen. Nämnden lämnar rådgivande yttranden till trafikförsäkringsbolag och Trafikförsäkringsföreningen i ärenden om ersättning för personskada från trafikförsäkringen. Nämnden lämnar även yttranden till domstolar eller andra myndigheter i frågor som rör ersättning för personskada. En annan uppgift för nämnden är att fastställa ersättningstabeller och riktlinjer för olika delar av den ideella ersättningen, tabeller som allmänt accepterats på andra håll, också av domstolarna.

Nämnden ska bestå av högst 33 ledamöter. Ordföranden förordnas av regeringen. Vice ordförandena och deras ersättare förordnas av Finansinspektionen. Samtliga nu nämnda ska vara lagkunniga. Vidare finns lekmannaledamöter som förordnas på förslag av vissa arbetsmarknadsorganisationer samt ledamöter med särskild branschkunskap (bolagsledamöter).

Nämnden fattar beslut i en sammansättning av två av de lagkunniga ledamöterna, två lekmannaledamöter och två bolagsledamöter. I ärenden av enklare beskaffenhet kan sammansättningen bestå av en ledamot ur respektive kategori eller endast ordföranden. Vidare avgörs frågor av principiell betydelse av ett råd bestående av ordföranden, fyra vice ordförande, fem lekmannaledamöter och fem bolagsledamöter. Rådet avgör dock inte enskilda ärenden.

Nämnden har tillgång till sakkunnigläkare som är helt fristående från försäkringsbolagen. När nämnden anser att det finns skäl till det prövas de medicinska frågorna av nämndens läkare, som har specialkompetens.

Om den skadelidande inte är nöjd med försäkringsbolagets beslut efter nämndens yttrande kan han eller hon väcka talan mot bolaget i allmän domstol.

Trafikförsäkringsutredningen

Trafikförsäkringsutredningen har i betänkandet En utvidgad trafikförsäkring (SOU 2009:96) tagit upp vissa frågor om Trafikskadenämnden. Utredningen betonade att det inte ingått i uppdraget att genomföra någon generell översyn av trafikförsäkringens tvistlösningsmekanismer. Utgångspunkten är att den enskildes rättssäkerhet inte får försämrats i det nya systemet. Utredningen anförde bl.a. att den inte kan finna annat än att den nuvarande ordningen med en kostnadsfri prövning i Trafikskadenämnden och möjlighet till domstolspröv-

ning i allt väsentligt tillgodoser rimliga krav på rättssäkerhet. Med utgångspunkt i att den nuvarande ordningen med ett fakultativt organ vid sidan av den ordinarie tvistemålsprocessen i domstol bäst svarar mot de krav som kan ställas på såväl rättssäkerhet som effektivitet och rimliga kostnader kan frågan ställas om det i något eller några avseenden går att förbättra systemet. Eftersom nämnden synes i sig fungera på ett fullt tillfredställande sätt i dag får med förbättring i första hand avses åtgärder som syftar till att öka enskildas förtroende för nämnden utan att man för den skull riskerar att försäkringsbolagens följsamhet mot nämndens beslut på något påtagligt sätt minskar. Skulle så ske torde förslagen endast motverka sitt syfte. Sådana förbättringspotentialer hos Trafikskadenämnden kan finnas såväl inom nämndens organisation som beträffande dess finansiering och verksamhet i övrigt.

När det gäller Trafikskadenämndens sammansättning och organisation anförde utredningen bl.a. följande. Trafikskadenämnden har i dag en sammansättning som, i likhet med andra nämnder för tvistlösning utom domstol, består av en ordförande med domarbakgrund, ledamöter med särskild branschkunskap och lekmannaledamöter. En ständigt återkommande kritik från företrädare för skadelidandes intressen är att nämndens sammansättning ger en övervikt till ”försäkringsintresset”. Det är emellertid utredningens uppfattning att nämndens nuvarande sammansättning är väl ägnad att uppfylla de krav på sakkunskap och effektivitet som utgör nämndinstitutets stora fördel. Att ta bort försäkringsrepresentanterna från nämnden skulle sannolikt resultera i en minskad stadga i avgörandena. Detta skulle i sin tur kunna medföra en minskad vilja från försäkringsbolagen att följa nämndens rekommendationer. Att, som ibland förordats, ändra sammansättningen så att företrädare för skadelidande skulle ingå i nämnden kan enligt utredningen leda till en icke önskvärd polarisering av nämndens beslutsfunktion. För övrigt har införandet av lekmannaledamöter i nämnden medfört att sammansättningen blivit mer allsidig. Kommittén om ideell skada ansåg att denna ordning var tillfredsställande (SOU 1995:33). Utredningen vill mot bakgrund av det anförda inte förorda någon förändrad sammansättning av Trafikskadenämnden. Det kan dock enligt utredningens uppfattning finnas skäl att se över andra delar av Trafikskadenämndens organisation.

Regeringen beslutade i februari 2011 att överlämna Trafikförsäkringsutredningens slutbetänkande till den parlamentariska socialförsäkringsutredningen (Kommittén om hållbara försäkringar vid sjukdom och arbetslöshet, S 2010:04).

Tidigare behandling

Utskottet har behandlat liknande motionsyrkanden om prövningen av ersättning för trafikskador vid ett flertal tillfällen, senast våren 2014 (bet. 2013/14:CU14). Utskottet konstaterade då att Trafikförsäkringsutredningens slutbetänkande hade överlämnats till den parlamentariska socialförsäkringsut-

redningen. Utskottet ansåg att det pågående arbetet inte borde föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida och avstyrkte de då aktuella motionsyrkandena. Riksdagen följde utskottet.

Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen

Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen fick i april 2010 i uppdrag att se över de allmänna försäkringarna vid sjukdom och arbetslöshet (dir. 2010:48).

Utredningen har den 2 mars 2015 redovisat slutbetänkandet Mer trygghet och bättre försäkring (SOU 2015:21). Betänkandet innehåller ett flertal förslag till förbättringar av socialförsäkringssystemet, bl.a. för en mer rättssäker arbetsskadeförsäkring. Betänkandet innehåller däremot inte några förslag som berör Trafikskadenämndens verksamhet.

Betänkandet kommer nu att beredas vidare inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Som redovisas ovan ansåg Trafikförsäkringsutredningen att Trafikskadenämnden syntes fungera på ett fullt tillfredsställande sätt (SOU 2009:96 s. 454). Mot denna bakgrund finner inte utskottet anledning att föreslå något tillkännagivande med anledning av motionsyrkandet. Utskottet föreslår därför att motionsyrkandet avslås.

Ersättning från Trafikverket till lokförare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att Trafikverket ska betala ersättning för ideell skada till lokförare som kör på en person som avlider.

Motionen

I motion 2014/15:1268 föreslår Per Klarberg m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att regeringen bör ta nödvändiga initiativ för att Trafikverket ska betala ett fast belopp till lokförare som kör på en person som avlider. Beloppet bör motsvara det som Trafikverket betalar till den avlidnes anhöriga.

Bakgrund

Enligt Trafikverkets rapport Åtgärder mot personpåkörningar på järnväg inträffar mellan ca 60–80 självmord varje år på landets järnvägar.

Enligt 5 kap. 1 § järnvägstrafiklagen (1985:192) ska Trafikverket som utgångspunkt ersätta alla person- och saksador som orsakas av järnvägsdrift,

ett s.k. strikt ansvar. Detta strikta ansvar medför att Trafikverket normalt betalar ersättning till vissa anhöriga till personer som avlidit till följd av järnvägstrafik utan att göra skillnad på om det varit fråga om en olycka eller ett självmord. Sådan ersättning brukar enligt uppgift från Trafikverket avse dels ersättning för begravningskostnader, dels ersättning för ideell skada till vissa nära anhöriga med ett schablonbelopp om 40 000 kronor.

Järnvägstrafiklagen ger däremot inte någon rätt till ersättning för ideell skada, t.ex. psykiskt lidande, till lokförare som kört på en person som avlidit.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte någon anledning att föreslå någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av det som anförs i motionen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Ideellt skadestånd

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om ideellt skadestånd. Utskottet hänvisar till tidigare ställningstaganden och pågående arbete.

Motionen

Fredrik Schulte (M) anser i motion 2014/15:2865 att nivåerna för ideella skadestånd är för lågt satta. Enligt motionären bör det göras en översyn av skadeståndsbeloppen för ideella skador. Ett tillkännagivande föreslås i enlighet härmed (yrkande 1).

Bakgrund

Med ideella skador avses skador som inte är av ekonomisk natur, främst fysiskt och psykiskt lidande vid personskador och kränkning av den personliga integriteten. Den 1 januari 2002 gjordes flera ändringar i skadeståndslagen (1972:207) i syfte att stärka rätten till skadestånd för ideell skada (prop. 2000/01:68, bet. 2000/01:LU19, rskr. 2000/01:216). Bland annat infördes tydligare regler om kränkingsersättning vid brott och hur ersättningen ska bestämmas. Rätten till omprövning av skadestånd utvidgades till att även avse ersättning för kostnader och ideell skada vid personskada.

Den som har tillfogats personskada kan enligt 5 kap. 1 § skadeståndslagen få ersättning både för ekonomisk och för ideell skada. Ersättning för kränkning är en särskild form av ideellt skadestånd som inte förutsätter att någon fysisk skada har uppkommit. Enligt 2 kap. 3 § skadeståndslagen ska den som allvarligt kränker någon annan genom brott som innefattar ett angrepp mot dennes person, frihet, frid eller ära ersätta den skada som kränkningen innebär.

I 5 kap. 6 § första stycket skadeståndslagen anges att skadestånd med anledning av kränkning bestäms efter vad som är skäligt med hänsyn till handlingens art och varaktighet. Det ska särskilt beaktas om handlingen 1. haft förnedrande eller skändliga inslag, 2. varit ägnad att framkalla allvarlig rädsla för liv eller hälsa, 3. riktat sig mot någon med särskilda svårigheter att värja sin personliga integritet, 4. inneburit missbruk av ett beroende- eller förtroendeförhållande, eller 5. varit ägnad att väcka allmän uppmärksamhet.

I proposition 2000/01:68 behandlade regeringen också frågor om ersättningens storlek. Regeringen konstaterade att det hade skett betydande höjningar av ersättningarna på senare år och att höjningarna var betydligt kraftigare än vad som följer av ändringarna i penningvärdet. Regeringen anförde vidare att det i den allmänna debatten ofta hävdades att skadestånden i Sverige för kränkning av den personliga integriteten låg på en påfallande låg nivå vid en internationell jämförelse. Detta torde inte längre kunna hävdas, om man bortser från rättssystem där skadeståndet har ett delvis annat syfte. Regeringens slutsats var att ersättningsnivåerna hade utvecklats och utvecklades på ett sådant sätt att det inte fanns anledning att ingripa med lagstiftning. Enligt regeringen borde det liksom tidigare vara de rättstillämpande organens uppgift att bestämma kränkingsersättningens storlek och därvid göra en skönsmässig bedömning baserad på förhärskande etiska och sociala värderingar (s. 45–47 och 53–56).

Pågående arbete

Utredningen om det allmännas ansvar enligt Europakonventionen föreslår i betänkandet Skadestånd och Europakonventionen (SOU 2010:87) att det införs en lagreglerad möjlighet att få ersättning för ideella skador i vissa fall vid överträdelser av Europakonventionen. Utredningen anser att det även finns skäl att tillskapa en särskild regel för beräkning av den ersättning som kan utgå vid sådana skador. Regeln bör införas i form av ett nytt tredje stycke i bestämmelsen om beräkning av kränkingsersättning i 5 kap. 6 § skadeståndslagen. Därigenom tydliggörs att utgångspunkten bör vara att den ersättning som döms ut ligger i nivå med kränkingsersättningen. I likhet med vad som gäller för andra typer av ideella skador bör ersättningen bestämmas utifrån en allmän skälighetsbedömning. Vid bedömningen ska hänsyn tas till ”överträdelens art och omständigheterna i övrigt”.

Betänkandet är enligt uppgift från Justitiedepartementet föremål för beredning inom Regeringskansliet.

Tidigare behandling

Utskottet har behandlat ett motsvarande motionsyrkande vid ett flertal tillfällen, senast våren 2014 (bet. 2013/14:CU14). När det gällde ersättningsnivåerna för ideella skadestånd ansåg utskottet då att det liksom tidigare bör vara

de rättstillämpande organens uppgift att bestämma ersättningens storlek. I överigt pekade utskottet på att det pågick ett arbete som låg i linje med motionsönskemålen. Enligt utskottets mening borde resultatet av detta arbete inte föregripas genom någon åtgärd från riksdagen och de då aktuella motionsyrkandena avstyrktes. Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte någon anledning att frågå sina tidigare ställningstaganden och anser alltså att det pågående beredningsarbetet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Ränta på skadestånd med anledning av brott

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en översyn av räntan på skadestånd med anledning av brott.

Motionen

I motion 2014/15:2306 anför Ulf Berg och Cecilia Magnusson (båda M) att räntan på skadestånd med anledning av brott är så hög att den riskerar att hindra den som försöker komma på fötter och göra rätt för sig från att någonsin kunna göra det. I motionen föreslås därför ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av reglerna om räntan på skadestånd med anledning av brott.

Bakgrund

Enligt 4 § femte stycket och 6 § första stycket räntelagen (1975:635) utgår ränta på skadestånd med anledning av uppsåtligt brott med Riksbankens referensränta med ett tillägg om åtta procentenheter från den dag skadan uppkom.

Av förarbetena till räntelagen (SOU 1974:28, prop. 1975:102 och LU 1975:30) framgår bl.a. att dröjsmålsräntan bör vara så hög att det inte lönar sig att betala senare än på förfallodagen och att borgenären ska få viss kompensation för de särskilda olägenheter som denne lider genom att inte få betalt i rätt tid. Dröjsmålsräntan med anledning av brott bestämdes till diskontot (motvarande Riksbankens referensränta) med ett tillägg om fyra procent.

År 1984 höjdes dröjsmålsräntan från fyra till åtta procents tillägg till diskontot. I förarbetena motiverades höjningen bl.a. med att den dittillsvarande lagstadgade dröjsmålsräntan i många fall var lägre än räntan på ett banklån mot säkerhet (prop. 1983/84:138). I betänkandet 1983/84:LU32 anförde utskottet att det i likhet med departementschefen ansåg att det var nödvändigt att nivån på dröjsmålsräntan höjdes så att det ursprungliga syftet att räntan skulle

fungera som ett påtryckningsmedel mot gäldenären åter uppnåddes. Utskottet tillstyrkte därför förslaget att dröjsmålsräntan i fortsättningen skulle utgå med åtta procentenheter över diskontot.

I mars 2013 trädde ändringar i räntelagen i kraft som innebar att en dröjsmålsränta om Riksbankens referensränta med ett tillägg om åtta procent som huvudregel blev tvingande miniminivå i förhållanden mellan näringsidkare (prop. 2012/13:36 och bet. 2012/13:CU6).

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner inte någon anledning att föreslå någon åtgärd med anledning av det som anförs i motionen. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Avhysning och särskild handräckning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår tre motionsyrkanden om avhysning och särskild handräckning. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservationerna 1 (M) och 2 (SD).

Motionerna

Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (båda M) anför i motion 2014/15:292 att det är krångligt, tidskrävande och dyrt för fastighetsägare att få till stånd avhysning av personer som olovligen bosatt sig på deras mark. Ett tillkännagivande föreslås därför om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av regelverket kring avhysning och särskild handräckning.

Ulf Berg och Gunilla Nordgren (båda M) föreslår i motion 2014/15:1632 ett tillkännagivande om att regeringen bör utreda de problem som uppstår inom bärplockningsbranschen, bl.a. i samband med att bärplockare ser sig tvingade att slå läger på en plats utan fastighetsägarens tillstånd.

I motion 2014/15:2832 föreslår Anders Forsberg m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en utredning om att göra det lättare att avhysa illegala ockupanter av skog och mark (yrkande 2).

Bakgrund

Enligt 4 § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning får en ansökan om särskild handräckning avse bl.a. åläggande för svaranden att vidta rättelse när sökandens besittning har egenmäktigt rubbats eller annan olovlig åtgärd har vidtagits beträffande fast eller lös egendom eller utövningen av sökandens rätt till viss egendom på annat sätt olovligen hindras. Den aktuella bestämmelsen ger bl.a. en fastighetsägare möjlighet att ansöka hos Kro-

nofogdemyndigheten om avhysning av personer (svarande) som olovligen uppehåller sig på sökandens mark. Avhysning av tidigare ägare och nyttjanderättshavare, dvs. vanlig handräckning, regleras i 3 § samma lag.

En ansökan om särskild handräckning kan rikta sig mot en eller flera svarande och ansökningsavgiften är 300 kronor per ansökan (1 § förordningen [1992:1094] om avgifter vid Kronofogdemyndigheten). I samband med eventuell verkställighet tillkommer enligt 5 a och 6 §§ samma förordning en grundavgift om 600 kronor för varje svarande som blir avhyst. Sökanden har enligt 46 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning rätt att få sina kostnader ersatta av svarandena, men för att sökanden faktiskt ska få sådan ersättning krävs att svarandena har möjlighet att betala, vilket inte alltid är fallet.

Slutligen kan polisen under vissa förutsättningar avhysa personer med stöd av ordningslagen (1993:1617). Det följer av 3 kap. 1 § ordningslagen att en offentlig plats inom detaljplanelagt område inte utan tillstånd av Polismyndigheten får användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen har upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. Tillstånd behövs dock inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd. Enligt 3 kap. 8 § ordningslagen får vidare regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en kommun meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Bemyndigande för kommuner att meddela sådana lokala ordningsföreskrifter finns i förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen.

Pågående arbete

Regeringen har den 4 september 2014 gett en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av utsökningsbalken och anslutande regler i syfte att modernisera utsökningsrätten (dir. 2014:127). Utredaren ska lämna de förslag till författningsändringar och andra åtgärder som behövs och uppdraget omfattar bl.a. att ta ställning till om det finns något behov av att ändra reglerna om avhysning i syfte att uppnå en ändamålsenlig ordning. Utredaren ska vidare inhämta synpunkter från bl.a. Kronofogdemyndigheten i den utsträckning det bedöms lämpligt. Uppdraget ska redovisas senast den 1 november 2016.

Regeringen har vidare den 29 januari 2015 tillsatt en nationell samordnare för arbetet med utsatta EES-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige (dir. 2015:9). Samordnaren ska utföra uppdraget i nära samarbete med bl.a. Sveriges Kommuner och Landsting, Kronofogdemyndigheten och Polismyndigheten. Vidare ska samordnaren främja en aktiv samverkan mellan berörda aktörer, särskilt i de fall då det sker ett avlägsnande från tillfälliga boplatser, och lämna förslag till regeringen på hur samverkan mellan de berörda aktörerna kan utvecklas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 februari 2016.

Interpellationsdebatt

I en debatt den 13 februari 2015 anförde justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S) som svar på interpellation 2014/15:243 om otillåtna bosättningar att han inte utesluter åtgärder i form av förenklingar av regelverket kring avhysning och särskild handräckning (prot. 2014/15:60). Ett eventuellt initiativ till sådana åtgärder kommer dock inte att tas förrän den ovan nämnda nationella samordnaren för arbetet med utsatta EES-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige har redovisat sitt uppdrag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att regeringen har tillsatt både en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av utsökningsbalken och anslutande regler samt en nationell samordnare för arbetet med utsatta EES-medborgare som vistas tillfälligt i Sverige. Utskottet anser att det pågående arbetet inte bör föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Företagsrekonstruktion m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår två motionsyrkanden om företagsrekonstruktion och skuldsanering. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför särskilt yttrande 2 (M, C, FP, KD).

Motionerna

Anders Ahlgren och Helena Lindahl (båda C) anför i motion 2014/15:544 att företagare som har hamnat i konkurs har svårt att få en andra chans. Mer frikostiga regler bör införas i syfte att ge dessa bättre möjligheter att komma igen. Ett tillkännagivande yrkas i enlighet med detta.

I motion 2014/15:2983 föreslår Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (M, C, FP och KD) ett tillkännagivande om att regeringen bör ta initiativ till en översyn av lagen om företagsrekonstruktion för att fler livskraftiga företag med betalningssvårigheter ska få en möjlighet till en andra chans (yrkande 12).

Bakgrund

Företagsrekonstruktion är ett alternativ till konkurs för företag som har ekonomiska problem men som på sikt har en möjlighet att överleva. Bestämmelserna finns i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.

Enligt lagen kan företag ansöka i domstol om rekonstruktion. Om domstolen beviljar rekonstruktionen utser den en rekonstruktör. I en företagsrekonstruktion kan det ingå ett offentligt ackord. Det innebär att fordringsägarna får

avstå från en del av sina fordringar. Under den tid företagsrekonstruktionen pågår får som huvudregel utmätning inte ske.

Pågående arbete

Regeringen har den 5 februari 2015 gett en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av bl.a. lagen om företagsrekonstruktion i syfte att ge fler livskraftiga företag med betalningssvårigheter en möjlighet till en andra chans (dir. 2015:10). Vid övervägandena ska en utgångspunkt vara att förfarandet ska ta till vara borgenärernas intresse, men samtidigt leda till fördelar även för de rekonstruerade företagen och för samhällsekonomin. Särskilt ska förutsättningarna för mindre och medelstora företag beaktas. Därutöver ska utredaren föreslå hur lagen om företagsrekonstruktion och konkurslagen (1987:672) kan samordnas både materiellt och processuellt, för att åstadkomma en mer ändamålsenlig ordning för de inblandade parterna. Uppdraget ska redovisas senast den 15 oktober 2016.

Frågan om förbättrade förutsättningar för företagare att beviljas skuldsanering har utretts av Nystartsutredningen i betänkandet F-skuldsanering – en möjlighet till nystart för seriösa företagare (SOU 2014:44). Utredningen har föreslagit en särskild form av skuldsanering för företagare (F-skuldsanering) som avses ge överskuldssatta företagare en möjlighet till en andra chans, närma förutsättningarna för att driva företag i Sverige till vad som gäller i övriga Europa samt fylla en lucka i den svenska insolvensrätten. F-skuldsanering föreslås främst vara tillgänglig för gäldenärer med en skuldbörda som huvudsakligen har uppkommit i en näringsverksamhet som har avvecklats genom en konkurs eller på annat sätt. Även företagare som driver en fungerande näringsverksamhet ska dock under vissa förutsättningar kunna beviljas F-skuldsanering. Den nya skuldsaneringsformen avses endast omfatta seriösa företagare, dvs. företagare som har drivit näringsverksamheten på ett försvarligt och lojalt sätt. Remisstiden har löpt ut och enligt uppgift från Justitiedepartementet är målsättningen att överlämna en proposition till riksdagen under året.

Slutligen har regeringen den 22 januari 2015 gett en särskild utredare i uppdrag att analysera innebörden av rådets förslag till en reviderad insolvensförordning vilken förväntas antas i början av 2015 (dir. 2015:4). Utredaren ska vidare föreslå de kompletterande författningsändringar och andra åtgärder som revideringen ger anledning till. Av den rapport som låg till grund för förslaget till en reviderad insolvensförordning framgår att revideringen bl.a. syftar till att skapa mer av en ”andra chans-kultur” för gäldenärer. En skillnad mot den nu gällande insolvensförordningen är att även skuldsaneringsförfaranden föreslås omfattas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2016.

Tidigare behandling

Motsvarande motionsyrkande om bättre förutsättningar för företagare att få en andra chans (2014/15:544) behandlades senast av utskottet förra våren (bet.

2013/14:CU11). Utskottet konstaterade då att regeringen hade tillsatt ovan nämnda utredning om F-skuldsanering och avstyrkte motionen. Riksdagen följde utskottet.

Utskottets ställningstagande

När det gäller företagsrekonstruktion pågår en utredning av bl.a. lagen om företagsrekonstruktion som har till syfte att ge fler livskraftiga företag med betalningssvårigheter en möjlighet till en andra chans. Uppdraget ska redovisas i oktober 2016.

Beträffande frågan om skuldsanering har Nystartsutredningen lämnat sina förslag i utredningsbetänkandet F-skuldsanering – en möjlighet till nystart för seriösa företagare (SOU 2014:44). Betänkandet är föremål för beredning inom Justitiedepartementet, och regeringens målsättning är att presentera en proposition under året.

Dessutom har en särskild utredare fått i uppdrag att analysera innebörden av rådets förslag till en reviderad insolvensförordning och föreslå de kompletterande författningsändringar och andra åtgärder som revideringen ger anledning till. Uppdraget ska redovisas i mars 2016.

Enligt utskottet bör resultatet av det utredningsarbete som pågår inte föregripas genom någon åtgärd från riksdagens sida. Motionsyrkandena bör därför avslås.

Reservationer

1. Avhysning och särskild handräckning, punkt 7 (M)

av Ewa Thalén Finné (M), Jessica Roswall (M), Carl-Oskar Bohlin (M) och Thomas Finnborg (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2014/15:292 av Jessica Roswall och Maria Malmer Stenergard (M) och bifaller delvis motionerna

2014/15:1632 av Ulf Berg och Gunilla Nordgren (M) och

2014/15:2832 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 2.

Ställningstagande

Möjligheten för EU-medborgare att resa fritt mellan medlemsstaterna med stöd av Schengensamarbetet är en viktig grundpelare inom EU. Frågan om fattiga EU-medborgare som reser till Sverige för att tigga är komplex och ett svenskt förbud mot tiggeri är inte rätt väg att gå.

Det uppstår dock allt oftare problem i samband med att grupper av bl.a. EU-migranter olovligen vistas längre perioder på t.ex. parkeringsplatser eller i skog och mark. Inte sällan lämnas stora mängder skräp som antingen kommunen eller en privat fastighetsägare måste forsla bort, vilket kan innebära en hög kostnad.

Polisen har vissa möjligheter att avvisa personer med stöd av ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter, men dessa är normalt inte tillämpliga på privata fastighetsägares mark.

Fastighetsägare upplever det ofta som krångligt och tidskrävande att med stöd av reglerna om särskild handräckning få dessa personer avhysa. En ansökan om särskild handräckning till Kronofogdemyndigheten kostar 300 kronor och kan omfatta flera personer. Om det senare ansöks om verkställighet måste en ansökan göras per person och varje sådan ansökan kostar 600 kronor. Dessa avgifter ska i första hand betalas av den avhyste, men om denne inte kan betala får sökanden svara för kostnaden. Det innebär att bara ansökningsavgifterna kan uppgå till höga belopp som drabbar den som fått sin mark olovligen ianspråktagen.

Förutom ansökningsavgifterna är handläggningstiden och svårigheten att identifiera personer vid förrättning betungande för såväl fastighetsägaren som polisen och kronofogden. Från det att beslutet om handräckning meddelades kan vidare ytterligare personer ha flyttat till det aktuella området, varför

kanske inte alla omfattas av verkställigheten. Dessutom kan det förekomma att grupperna inför en avhysning flyttar sig en bit bort för att undkomma verkställighet. Det finns därför anledning för regeringen att göra en översyn av regelverket kring avhysning och särskild handräckning med inriktningen att göra det enklare att avvisa personer som olovligen uppehåller sig på någon annans mark.

Vad som anförts ovan bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Avhysning och särskild handräckning, punkt 7 (SD)

av Roger Hedlund (SD) och Mikael Eskilandersson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförts i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2014/15:2832 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 2 och bifaller delvis motionerna 2014/15:292 av Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (M) och 2014/15:1632 av Ulf Berg och Gunilla Nordgren (M).

Ställningstagande

Det är viktigt att både privatpersoner och juridiska personer med stöd av allmansrätten kan fortsätta ha tillgång till naturen, men utan att skada naturen eller att enskilda fastighetsägare påverkas negativt.

Polisen har vissa möjligheter att avvisa personer med stöd av ordningslagen och lokala ordningsföreskrifter, men dessa är normalt inte tillämpliga på privata fastighetsägares mark.

Ett exempel på att fastighetsägare påverkas negativt är när personer upprättar illegala tältläger. Fastighetsägare kan drabbas av stora kostnader för att få bort sådana läger genom Kronofogdemyndighetens försorg. Dessutom är det fastighetsägarens ansvar att själv fastställa identiteten på alla de boende i tältlägret, för att de ska kunna avhysas. Utöver ansökningsavgiften om 300 kronor och avgiften om 600 kronor för varje person som blir avhyst tillkommer kostnader för uppstädning och återställande av marken.

Mot denna bakgrund måste processen att avhysa illegala ockupanter av skog och mark förenklas. Vidare bör kostnaderna för avhysning, uppstädning och återställande av marken inte belasta fastighetsägaren utan den som blir avhyst.

Vad som anförts ovan bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Personförsäkring, punkt 2 (SD)

Roger Hedlund (SD) och Mikael Eskilandersson (SD) anför:

Det är viktigt att enskilda försäkringstagare vet vilken ersättning de har rätt till och får ett tydligt besked om detta när de tecknar en personförsäkring. Vidare kan det vara ett problem att försäkringsbolag med hänvisning till tidigare sjukdomshistorik kan neka att höja försäkringsbeloppet i en sjukförsäkring för en försäkringstagare som t.ex. har fått en löneförhöjning.

Som konstaterats ovan gav regeringen i juni 2014 en särskild utredare i uppdrag att följa upp försäkringsbolagens tillämpning av kontraheringsplikten. I uppdraget ingår bl.a. att kartlägga och analysera i vilken utsträckning det förekommer avslagsbeslut, förhöjda premier eller särskilda förbehåll och hur besluten och förbehållen normalt är utformade. Vidare ska utredaren granska om försäkringsbolagens riskbedömningar sker på individuell grund och om det finns anledning att befara att försäkringsbolagen över- eller misstolkar den hälsoinformation som inhämtas. Uppdraget ska redovisas senast den 1 juni 2016.

Eftersom en utredning alltså pågår har vi valt att inte lämna någon reservation. Vi avser dock att noga följa frågan och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

2. Företagsrekonstruktion m.m., punkt 8 (M, C, FP, KD)

Ewa Thalén Finné (M), Jessika Roswall (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Ola Johansson (C), Thomas Finnborg (M), Robert Hannah (FP) och Anika Eclund (KD) anför:

Jobb skapas av företag som växer och anställer. Fler jobb i växande företag betyder ökade skatteintäkter, vilket i sin tur finansierar vår gemensamma välfärd. Det är genom öppenhet och handel vi bygger vårt välstånd. Samtidigt utmanas företag och jobb i Sverige ständigt av entreprenörer och innovationer från hela världen. För att kunna konkurrera på den globala marknaden behöver vi förbättra villkoren för företagsamhet och entreprenörskap.

Ett led i denna strävan är att se över lagen om företagsrekonstruktion för att fler livskraftiga företag med betalningssvårigheter ska få en andra chans.

Som konstaterats ovan har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av bl.a. lagen om företagsrekonstruktion i syfte att ge fler företag en andra chans. Uppdraget ska redovisas den 15 oktober 2016.

Eftersom en utredning pågår har vi valt att inte lämna någon reservation. Vi avser dock att noga följa arbetet och återkomma med förslag om det finns skäl för det.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2014/15

2014/15:267 av Anders Hansson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheterna att göra hemförsäkringen obligatorisk för boende i flerfamiljshus.

2014/15:292 av Jessika Roswall och Maria Malmer Stenergard (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om utökade befogenheter för polisen vid avhysning och särskild handräckning.

2014/15:544 av Anders Ahlgren och Helena Lindahl (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att företagare som är nära obestånd eller har gått i konkurs kan behöva bättre förutsättningar än i dag för att komma igenom en kris och få en andra chans.

2014/15:780 av Barbro Westerholm (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning om hemförsäkringar.

2014/15:1008 av Jimmy Ståhl m.fl. (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att en person som tecknar en försäkring bör få tydligt besked om ersättningsgraden.

2014/15:1268 av Per Klarberg m.fl. (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ett fast belopp motsvarande det belopp som betalas ut av Trafikverket till anhängare alltid ska utbetalas till lokförare som kör på en person.

2014/15:1632 av Ulf Berg och Gunilla Nordgren (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av problemen inom bärplockningsbranschen.

2014/15:2306 av Ulf Berg och Cecilia Magnusson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av skadeståndsreglerna.

2014/15:2829 av Hillevi Larsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett helt oberoende organ för bedömning av personsador.

2014/15:2832 av Anders Forsberg m.fl. (SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra det lättare att avhysa illegala ockupanter av skog och mark.

2014/15:2865 av Fredrik Schulte (M):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över skadeståndsbeloppen för ideella skador.

2014/15:2983 av Catharina Elmsäter-Svärd m.fl. (M, C, FP, KD):

12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av lagen om företagsrekonstruktion för att fler livskraftiga företag med betalningssvårigheter ska få en möjlighet till en andra chans.